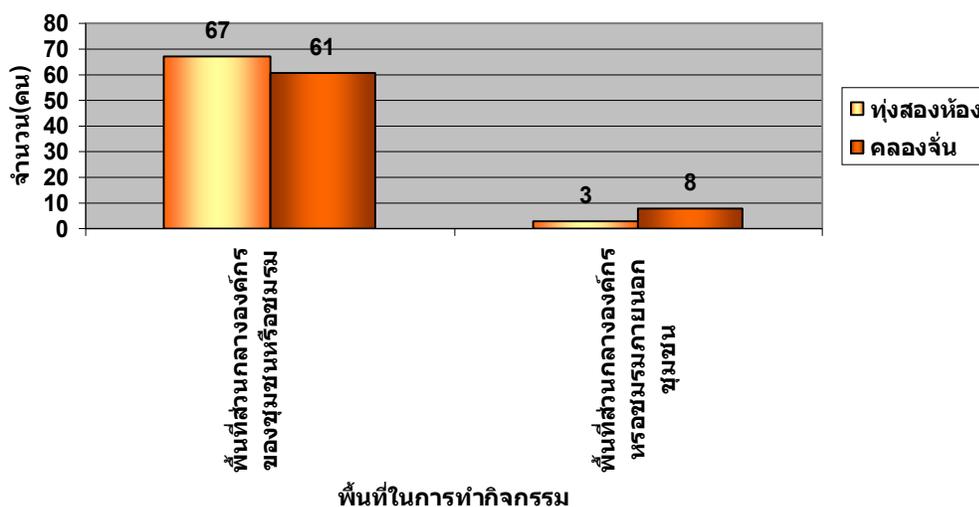

ภาพที่ 5.22

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมชุมชนหรือชมรมจำแนกตาม
การใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม

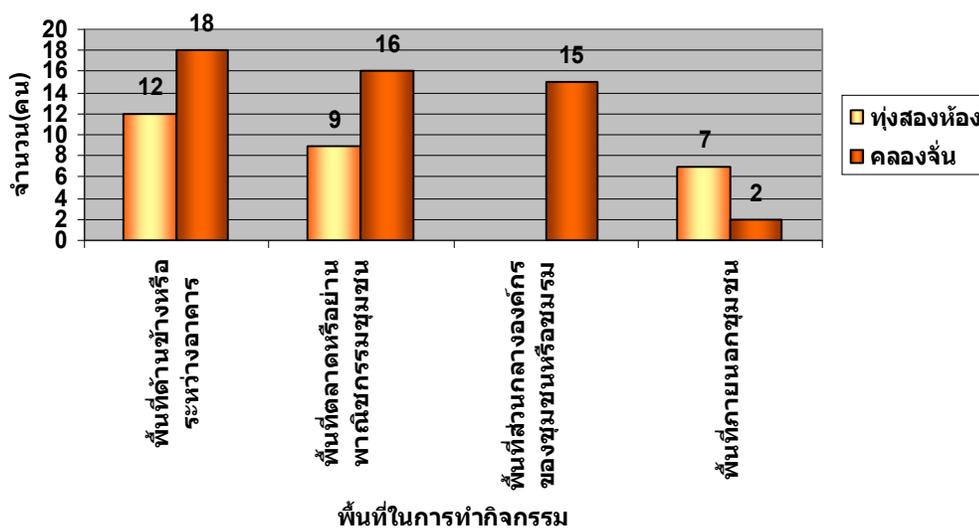

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

ในเรื่องการทำงาน จากการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุที่ยังทำงานอยู่ จะทำงานอยู่ในพื้นที่ชุมชน โดยเป็นพื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคาร รวมคิดเป็นร้อยละ 15 และรองลงมาเป็นพื้นที่ตลาดและย่านพาณิชยกรรมของชุมชน รวมคิดเป็นร้อยละ 12.5 อาชีพส่วนใหญ่ที่ผู้สูงอายุทำได้แก่ การขายของ หรือรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชุมชน และในคลองจั่นจะพบว่า ผู้สูงอายุจะทำงานในพื้นที่ส่วนกลางขององค์กรชุมชนหรือชมรม ซึ่งเป็นการทำงานเป็นอาสาสมัครของชุมชนในการทำงานบริการชุมชนในเรื่องต่าง ๆ เช่น สมาคมสมาพันธ์ของชุมชน ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมแม่บ้าน เป็นต้น (ภาพที่ 5.23) โดยพื้นที่ทำกิจกรรมการทำงานในโครงการเคหะชุมชนทั้งสองห้อง อ้างอิงได้จาก (ภาพที่ 5.17) และในโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น อ้างอิงได้ใน (ภาพที่ 5.18)

ภาพที่ 5.23

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมการทำงานจำแนกตามการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

โดยสรุป กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ผู้สูงอายุปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จะอยู่ภายในพื้นที่ของชุมชนเป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นพื้นที่ของที่พักอาศัยของตน เช่น ด้านข้าง หรือใต้ถุน และในละแวกอาคารที่พักอาศัยของชุมชน เช่น ตลาดของชุมชน สนามกีฬาและสวนสาธารณะ หรือพื้นที่ส่วนกลางชุมชนและชมรม ส่วนในกิจกรรมการซื้ออาหารและของใช้ ไปห้างสรรพสินค้า การท่องเที่ยว ทำบุญตักบาตร และการทำงาน จะมีผู้สูงอายุบางส่วนที่ออกไปใช้พื้นที่ภายนอกชุมชนในการประกอบกิจกรรมดังกล่าวบางส่วน

5.2.2 รูปแบบการเดินทางและขอบเขตของระยะทางในการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 5.3

ค่าร้อยละของจำนวนกลุ่มผู้สูงอายุในการใช้รูปแบบการเดินทางจำแนกตาม
การทำกิจกรรมภายในและภายนอกชุมชน

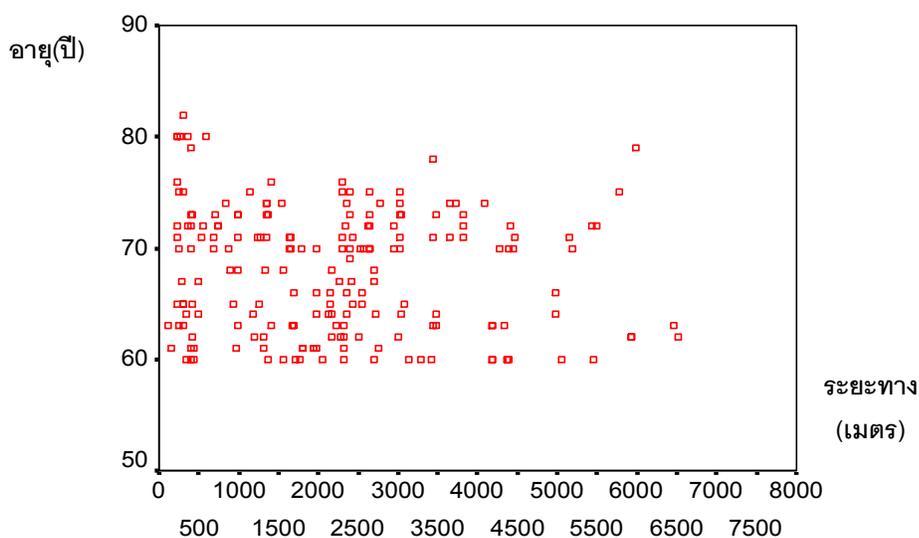
กิจกรรม	รูปแบบการเดินทางที่ใช้ในการไปทำกิจกรรม					
	การเดิน	รถยนต์ส่วนตัว	รถประจำทาง	รถแท็กซี่	รถสองแถว	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง
พบปะพูดคุยเพื่อนบ้าน	193 96.5%	-	-	-	-	-
นั่งพักผ่อนหย่อนใจ	192 96%	-	-	-	-	-
ออกกำลังกาย	148 74%	-	-	-	-	-
ดูหนังและเดินห้างสรรพสินค้า	7 3.5%	31 15.5%	62 31%	10 5%	14 7%	-
ท่องเที่ยวทัศนอาจร	-	68 34%	81 40.5%	-	-	-
ซื้ออาหารและของใช้	150 75%	10 5%	8 4%	2 1%	14 7%	8 4%
ปฏิบัติศาสนกิจ การทำบุญตักบาตร	148 74%	7 3.5%	5 2.5%	5 2.5%	28 14%	2 1%
กิจกรรมชุมชน	131 65.5%	-	6 3%	-	2 1%	-
การทำงาน	68 34%	6 3%	2 1%	3 1.5%	-	-

จากตารางที่ 5.3 รูปแบบการเดินทางในการทำกิจกรรมภายในชุมชน จากการศึกษาพบว่า กรณีกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือละแวกชุมชน ผู้สูงอายุจะใช้รูปแบบการเดินทางด้วยการเดินเท้ามากกว่าการใช้รถส่วนตัวหรือรถขนส่งมวลชน ได้แก่ การพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน การนั่งพักผ่อนตามสวนสาธารณะหรือพื้นที่พักผ่อนในชุมชนหรือด้านข้างอาคารที่พักอาศัย การออกกำลังกาย กิจกรรมสร้างสรรค์ชุมชน การซื้ออาหารและของใช้ และการไปทำงานหรือขายของในพื้นที่โครงการ แต่ในกรณีที่เป็นการทำกิจกรรมภายนอกชุมชนเป็นระยะทางไกล ๆ อันได้แก่ กิจกรรมการไปท่องเที่ยวทัศนศึกษา การเดินทางไปห้างสรรพสินค้า การซื้ออาหารและของใช้ การไปทำบุญ และการเดินทางไปทำงาน ผู้สูงอายุจะเลือกใช้รูปแบบการเดินทาง โดยรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทางหรือรถทัวร์ และรถรับจ้างประเภทอื่น ๆ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุยังมีการเดินทางและยังสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ฉะนั้นจึงเป็นการดีที่จะมีการสนับสนุนและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปทำกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณค่าต่อสังคมและให้เป็นไปตามทฤษฎีของ ADL ที่ว่าด้วยการที่ทำให้สูงอายุมีการเดินทางที่มากเท่าไร จะสามารถทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า ดูแลตนเองได้และสามารถดำเนินชีวิตในบั้นปลายได้อย่างมีความสุข

ภาพที่ 5.24

ระยะทางรวมของการทำกิจกรรมประจำวันของผู้สูงอายุโดยประมาณต่อสัปดาห์

ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้องและโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

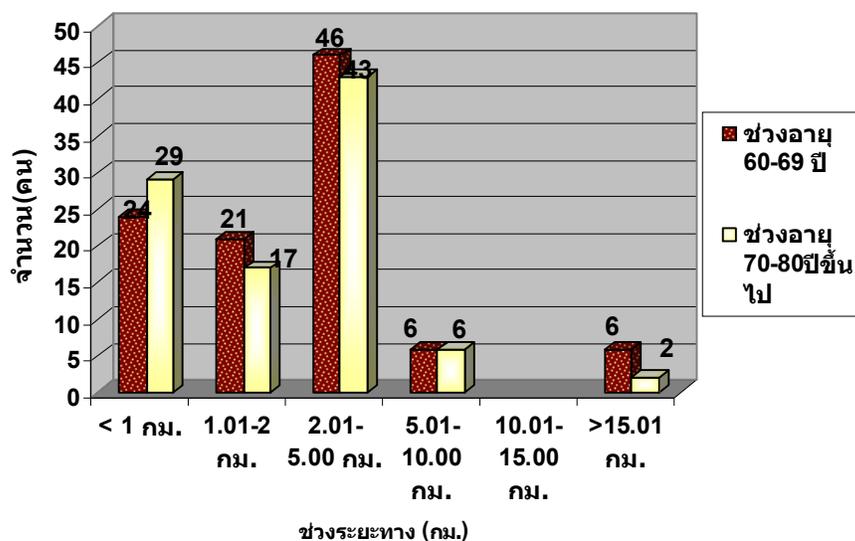

หมายเหตุ: สํารวจเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2551

จากภาพที่ 5.24 จากการศึกษาเรื่องระยะทางรวมโดยประมาณในแต่ละสัปดาห์ของผู้สูงอายุในการเดินทางไปทำกิจกรรมประจำวัน พบว่า เมื่อผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงของช่วงอายุและสภาวะร่างกาย ทำให้บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันและความสามารถในการเดินทางของตัวผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากการศึกษาพบว่าการเดินทางกับการทำกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ (60 – 69 ปี) และวัยชรา (70 – 80 ปีขึ้นไป) มีระยะทางของการเดินทางโดยประมาณที่มีความใกล้เคียงกันและไม่แตกต่างกันมาก โดยระยะทางโดยประมาณในการเดินทางจะรวมระยะทางจากที่พักอาศัยไปทำกิจกรรมประจำวันในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน กิจกรรมในที่นี้จะหมายถึง กิจกรรมการพูดคุยในพื้นที่ชุมชน กิจกรรมการพักผ่อน การออกกำลังกาย การไปห้างสรรพสินค้า การซื้ออาหารหรือของใช้ การไปทำบุญตักบาตร และการทำงาน จะไม่นำกิจกรรมการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมชุมชนมารวมเพราะเป็นกิจกรรมที่ส่วนใหญ่จะทำตามโอกาสหรือนานๆครั้งถึงจะมีการกระทำโดยการเดินทางส่วนใหญ่จะอยู่ภายในชุมชนหรือละแวกชุมชน

ภาพที่ 5.25

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุในแต่ละช่วงอายุจำแนกตามช่วงของระยะทางในการทำกิจกรรมประจำวันโดยประมาณต่อสัปดาห์ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง และโครงการเคหะชุมชนคลองจั่น

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

จากภาพที่ 5.25 จากการศึกษาช่วงของระยะทางของการทำกิจกรรมประจำวันของผู้สูงอายุโดยประมาณต่อสัปดาห์กลุ่มผู้สูงอายุ (60-69ปี) ส่วนใหญ่ระยะทางที่ใช้อยู่ในช่วงระยะ 2-5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมาเป็นระยะที่ต่ำกว่า 1 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 12 และช่วงระยะ 1-2 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 10.5 มีเพียงร้อยละ 3 ที่ระยะเกิน 15 กิโลเมตรขึ้นไป กลุ่มคนชรา (70-80 ปีขึ้นไป) ส่วนใหญ่ระยะทางที่ใช้อยู่ในช่วงระยะ 2-5 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาเป็นระยะที่ต่ำกว่า 1 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 14.5 และช่วงระยะ 1-2 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 8.5 มีเพียงร้อยละ 1 ที่ใช้ระยะเกิน 15 กิโลเมตรขึ้นไป

ตารางที่ 5.4

ช่วงของระยะทางในการทำกิจกรรมประจำวันโดยประมาณต่อสัปดาห์จำแนกตาม
ชั้นของอาคารที่พักอาศัย

ช่วงของระยะทางในการทำ กิจกรรมประจำวัน โดยประมาณต่อสัปดาห์	จำนวนผู้สูงอายุที่อาศัยในแต่ละชั้นของอาคารที่พักอาศัย					รวม (คน)
	1(n=38)	2(n=71)	3(n=44)	4(n=35)	5(n=12)	
ระยะต่ำกว่า 1 กิโลเมตร	13 34.2%	19 26.8%	10 22.7%	11 31.4%	0 0%	53
ระยะตั้งแต่ 1.01 - 2.00 กิโลเมตร	8 21.1%	14 19.7%	5 11.4%	7 20.0%	4 33.3%	38
ระยะตั้งแต่ 2.01 - 5.00 กิโลเมตร	10 26.3%	33 46.5%	25 56.8%	13 37.1%	8 66.7%	89
ระยะตั้งแต่ 5.01 - 10.00 กิโลเมตร	3 7.9%	3 4.2%	2 4.5%	4 11.4%	0 0%	12
ระยะตั้งแต่ 10.01 - 15.00 กิโลเมตร	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	0
ระยะมากกว่า 15 ขึ้นไป	4 10.5%	2 2.8%	2 4.5%	0 0%	0 0%	8

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยในแต่ละชั้นของอาคารที่พักอาศัย

จากตารางที่ 5.4 จากการศึกษาช่วงของระยะทางของการทำกิจกรรมประจำวัน โดยประมาณต่อสัปดาห์จำแนกตามชั้นของอาคารที่พักอาศัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเดินทางอยู่ในช่วงระยะตั้งแต่ 2.01 - 5.00 กิโลเมตร เมื่อพิจารณาเป็นร้อยละจากกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยในแต่ละชั้นของอาคารแล้ว จะมีจำนวนของผู้สูงอายุเดินทางได้ในระยะนี้สูงที่สุดในจำนวนของผู้สูงอายุที่พักในชั้นที่ 2-5 รองลงไปเป็นระยะต่ำกว่า 1 กิโลเมตร และระยะตั้งแต่ 1.01 - 2.00 กิโลเมตร ตามลำดับ ผลเช่นนี้อาจสรุปได้ว่าชั้นที่พักอาศัยจะมีผลเพียงเล็กน้อยต่อระยะการเดินทาง โดยความสูงของชั้นที่พักอาศัยจะเป็นอุปสรรคต่อผู้สูงอายุในช่วงขึ้นลงอาคารสำหรับกลุ่มที่พักอาศัยในชั้นที่สูง ซึ่งจะทำให้เกิดความเมื่อยล้า และอาการปวดเมื่อยตามข้อกระดูก

5.3 สภาพและปัญหาการใช้สอยพื้นที่

5.3.1 สภาพและปัญหาการใช้สอยพื้นที่ภายในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

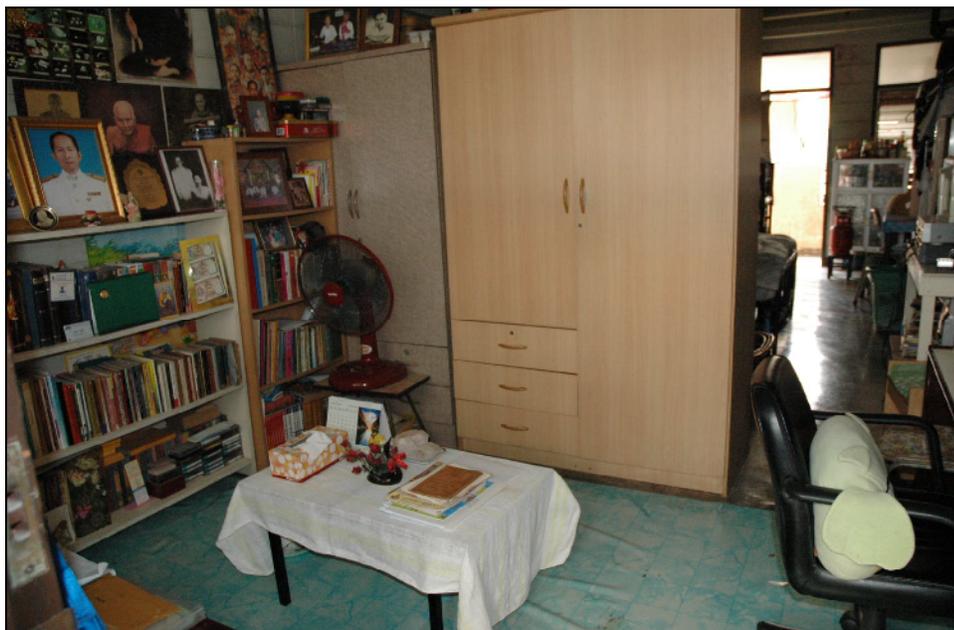
จากการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สอยพื้นที่ภายในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษา ในแต่ละพื้นที่ ดังต่อไปนี้ พื้นที่ห้องพักที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ พื้นที่ส่วนกลางของอาคารที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกลางชุมชนและสนามกีฬาหรือสวนสาธารณะ พื้นที่ใกล้เคียงและจุดเชื่อมต่อการชุมชน

1. พื้นที่ห้องพักที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

1) สภาพการใช้สอยพื้นที่ห้องพักที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ จากการสำรวจและศึกษาพื้นที่ห้องพักของผู้สูงอายุ อีกทั้งการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในแต่ละอาคาร พบว่าผู้สูงอายุจะใช้พื้นที่ภายในห้องพักในการทำกิจกรรมพื้นฐานของชีวิต ใช้เพื่อการทำกิจกรรมการทำงานช่วยเหลือครอบครัว ได้แก่ การทำงานบ้าน ทำอาหาร ใ้บ้านดูแลหลาน เป็นต้น ใช้เพื่อกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง การนั่งพักผ่อน การพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน การออกกำลังกาย การฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือ และทำงานอดิเรก โดยการแบ่งพื้นที่ใช้สอยส่วนใหญ่จะเป็นไปตามผังห้องที่การเคหะแห่งชาติได้กำหนดรูปแบบไว้ แต่จะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละห้องพัก ในเรื่องของการจัดวางของเฟอร์นิเจอร์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในห้องเพื่อให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประจำวันภายในห้องพักของผู้สูงอายุ และรองรับกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ภาพที่ 5.26

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่ภายในห้องพักของผู้สูงอายุในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

2) ปัญหาการใช้สอยพื้นที่ห้องพักที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

(1) ลักษณะของทางเข้าห้องพัก เป็นแบบเปิดเข้าจากโถงทางเดิน ทำให้พื้นที่ใช้สอยของห้องพักลดน้อยลง การจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องพักลำบาก และทำให้ทัศนวิสัยลดลง

(2) พื้นที่ใช้สอยภายในห้องพัก ผู้วิจัยสังเกตว่า ภายในห้องพักของผู้สูงอายุ จะมีเครื่องเรือนจำนวนมาก ทำให้ทางสัญจรคับแคบ และทำให้พื้นที่ทำกิจกรรมลดน้อยลง ในกรณีมีสมาชิกในครอบครัวมาก ทำให้การอยู่อาศัยรู้สึกแออัด เช่น ความรู้สึกเป็นส่วนตัวของการทำกิจกรรม การนอนหลับพักผ่อน เป็นต้น

(3) แสงสว่างภายในห้องพัก เนื่องจากห้องพักส่วนใหญ่จะมีการติดผ้าม่านไว้ด้านหน้าต่างของหน้าต่างห้องพักเพื่อความเป็นส่วนตัว ทำให้แสงจากธรรมชาติจะผ่านเข้ามาได้จากท้ายห้องพักด้านเดียว ผู้วิจัยสังเกตว่า ทำให้ภายในห้องค่อนข้างมืด และผู้สูงอายุไม่นิยมเปิดไฟในห้องพักในเวลากลางวัน ด้วยความเคยชินและต้องการประหยัด

2. พื้นที่ส่วนกลางของอาคารที่พักอาศัย

2.1 ใต้ถุนอาคารและคอร์ทกลางอาคาร

1) สภาพการใช้สอยพื้นที่ใต้ถุนอาคารและคอร์ทกลางอาคาร จากการสำรวจและศึกษาพื้นที่ ผู้สูงอายุจะใช้พื้นที่นี้ในการทำกิจกรรม พบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน นั่งพักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย ในพื้นที่ประกอบไปด้วย ม้านั่งสำหรับพักผ่อน ร้านขายของ ในกรณีอาคารที่ 1-6 ที่เป็นอาคารแบบ 5 ชั้น ยึดต้นแบบมาตรฐาน ช.1 ใต้ถุนโล่ง 1 ด้าน มีคอร์ทกลาง และมีอาคารพาณิชย์ (ชั้นล่างของแฟลต) และอาคารที่ 7-9 เป็นอาคารแฟลต สูง 5 ชั้น ใต้ถุนพักอาศัย บางส่วน และโล่งบางส่วน เป็นแบบห้องเอนกประสงค์ มีสภาพการใช้พื้นที่คล้ายคลึงกัน แต่อาคารดังกล่าวจะไม่มีคอร์ทกลางของอาคารที่พักอาศัยสำหรับทำกิจกรรม แต่จะมีพื้นที่ใต้ถุนของอาคารหรือส่วนกลางสองด้าน

ภาพที่ 5.27

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่ใต้ถุนอาคารในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 5.28

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่คอร์ทกลางของอาคารในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

2) ปัญหาการใช้สอยพื้นที่ใต้ถุนอาคารและคอร์ทกลางอาคาร

(1) สภาพความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ เนื่องจากมีการวางสัมภาระไว้อย่างไม่เป็นระเบียบ โดยเฉพาะพื้นที่ใต้ถุนอาคาร ทำให้เกิดขบวนการเดินทางสัญจรและทำให้ทัศนียภาพของอาคารไม่สวยงาม อีกทั้งการทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้พื้นที่เกิดความสกปรก

(2) ไม่มีการจัดสรรพื้นที่เป็นสัดส่วนสำหรับแต่ละกิจกรรม เนื่องจากมีการทำกิจกรรมหลายประเภทในพื้นที่เดียว และผู้ใช้พื้นที่มีหลายวัย ทำให้กิจกรรมบางประเภทของคนในช่วงอายุหนึ่งอาจมีความขัดแย้งกับกิจกรรมของคนอีกช่วงอายุ เช่น เด็กทำกิจกรรมเล่นกับเพื่อนฝูง อาจสร้างความรำคาญให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการความสงบในการนั่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น และอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม เช่น เก้าอี้ หรือม้านั่งพักผ่อน ในบางอาคารไม่ได้มีการจัดสรรไว้สำหรับผู้สูงอายุ หรืออุปกรณ์ที่มีจะเป็นไปอย่างตามมีตามเกิด

2.2 โถงทางเดิน

1) สภาพการใช้สอยพื้นที่โถงทางเดิน เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมผู้สูงอายุ ในการใช้เป็นทางสัญจร อีกทั้งใช้สำหรับกิจกรรมการพักผ่อนใช้เวลาว่าง ได้แก่ การพูดคุยกับเพื่อน บ้าน การนั่งพักผ่อนหย่อนใจ ทำงานบ้าน และการทำงานอดิเรก ในพื้นที่ที่ประกอบไปด้วย ม้านั่ง กระถางต้นไม้ และสัมภาระต่าง ๆ

ภาพที่ 5.29

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่โถงทางเดินของอาคารที่ 1-6 ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

ภาพที่ 5.30

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่โถงทางเดินของอาคารที่ 7-9 ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

2) ปัญหาการใช้สอยพื้นที่โถงทางเดิน

(1) โถงทางเดินมีพื้นที่ลดลง เพราะบางผู้อาศัยบางห้องพักมีการนำม้านั่งมาตั้งไว้หน้าห้อง กระถางต้นไม้ และสัมภาระต่าง ๆ กีดขวางทางสัญจรไปมาภายในอาคารที่พักอาศัย

(2) ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดของโถงทางเดิน เพราะบางห้องพักมีการวางสัมภาระอย่างไม่เป็นระเบียบ ทำให้ทัศนียภาพของอาคารที่พักอาศัยไม่น่ามอง และสร้างความสกปรกให้กับโถงทางเดิน

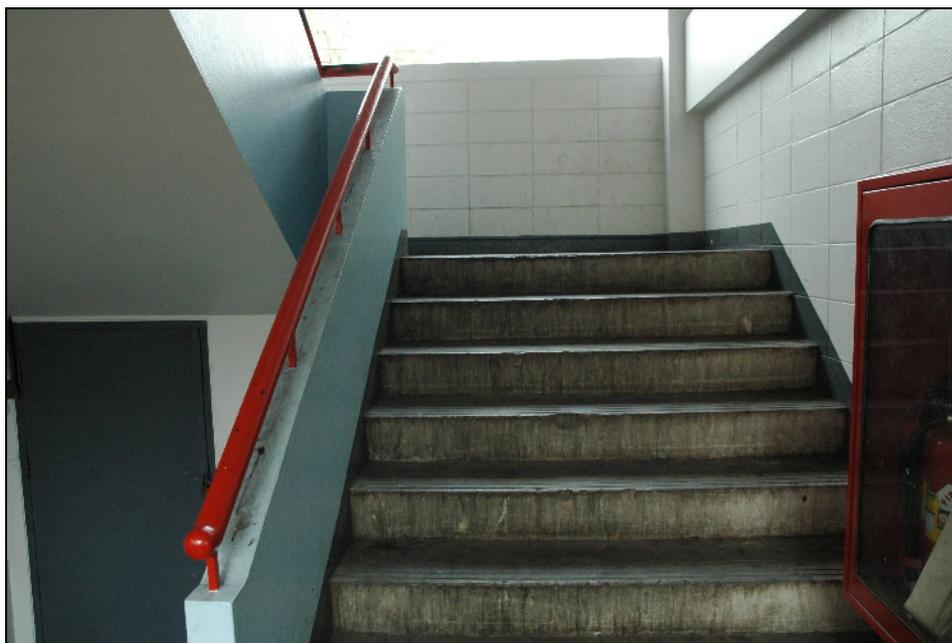
(3) รวบรวมขยะทิ้งเกินไป ทำให้เป็นการปิดกั้นแนวสายตาของผู้สูงอายุในเวลานั่งพักผ่อนคลายหน้าห้องพัก และไม่มีช่องเปิดของรวบรวมขยะสำหรับงานอดิเรกหรือการทำงานบ้าน เช่น การปลูกต้นไม้ตามระเบียบ และการทำงานบ้าน ในการใช้พื้นที่สำหรับตากผ้า ทำให้ผู้สูงอายุต้องปีนหรือเอื้อมในการออกไปทำกิจกรรม ซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายจากการพลัดตกได้

2.3 บันได

1) สภาพการใช้สอยพื้นที่ พื้นที่ยกของบันไดในอาคารที่พักอาศัยจะมีความสำคัญต่อกิจกรรมของผู้สูงอายุ คือ เป็นทางสัญจรของผู้สูงอายุ และเป็นส่วนเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของอาคาร และพื้นที่ชุมชน โดยผู้สูงอายุจะใช้ขึ้น-ลงอาคารที่พักอาศัยของตนเอง ซึ่งบันไดจะมีอิทธิพลโดยจะเป็นอุปสรรคหรือส่งเสริมการเดินทางและเคลื่อนไหวที่สะดวกและเหมาะสมกับสภาวะร่างกายของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับการออกแบบขนาดและอุปกรณ์ประกอบได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 5.31

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่บันไดของอาคารที่ 1-6 ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

2) ปัญหาการใช้สอยพื้นที่บันได

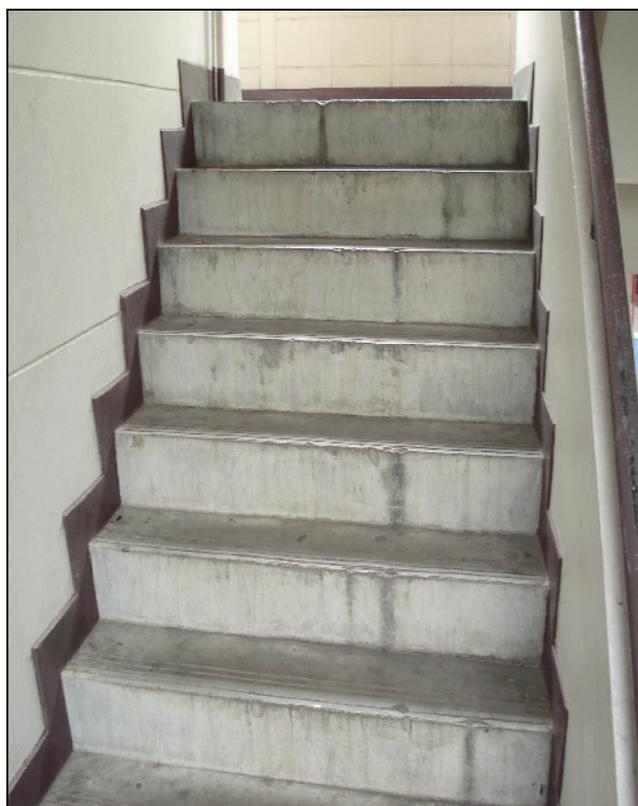
(1) การขึ้น-ลงอาคาร ผู้สูงอายุประสบปัญหาการขึ้น-ลงอาคาร เนื่องจากสภาวะร่างกาย เพราะการขึ้น-ลงอาคารสำหรับผู้สูงอายุ จะทำให้เกิดความเมื่อยล้า และปวดตามข้อกระดูก โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชั้นที่สูงขึ้นไป จะประสบปัญหาและใช้เวลาในการขึ้น-ลงที่มากขึ้น และเป็นอุปสรรคในการเดินทางไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

(2) แพลตทั้งสองรูปแบบในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง มีราวบันไดเพียงด้านเดียว ซึ่งเป็นปัญหาต่อผู้สูงอายุที่ต้องอาศัยราวบันไดในการพยุงตัวเองในการเดินทางขึ้นและลงบันไดของอาคารที่พักอาศัย

(3) ความเหมาะสมของขนาดและสภาพของบันได ภายในโครงการการเคหะแห่งชาติประเภทแพลต จะยึดขนาดมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะเป็น 25 เซนติเมตร จากการเสนอแนะการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ ขนาดที่เหมาะสมคือ 27 เซนติเมตร และสภาพของบันไดบางจุดของอาคารที่พักอาศัยมีความชำรุดทรุดโทรมและสกปรก ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการเดินทางสัญจรของผู้สูงอายุได้

ภาพที่ 5.32

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่บันไดของอาคารที่ 7-9 ในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

3. พื้นที่ส่วนกลางชุมชนและสนามกีฬาหรือสวนสาธารณะ

3.1 พื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคาร

1) สภาพการใช้สอยพื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคาร จะมีความสำคัญต่อการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยเป็นกิจกรรมการพักผ่อนและใช้เวลาว่าง ได้แก่ พบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน การนั่งพักผ่อนหย่อนใจ การทำบุญตักบาตร กิจกรรมช่วยเหลือครอบครัว ได้แก่ กิจกรรมการทำงานบ้าน การซื้ออาหารหรือของใช้ และการทำงานหารายได้ เช่น การค้าขาย รับซักผ้า เป็นต้น ในพื้นที่จะประกอบไปด้วย สนามหญ้าหรือสวนหย่อมขนาดเล็ก เครื่องเล่นสำหรับเด็ก ลานกิจกรรม ร้านขายอาหารและของใช้ ซึ่งพื้นที่ด้านข้างและระหว่างอาคารนี้จะเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่สนามกีฬาและสวนสาธารณะของชุมชน

ภาพที่ 5.33

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคารในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551

2) ปัญหาในการใช้สอยพื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคาร

(1) ความสกปรกและความไม่เป็นระเบียบของพื้นที่ จากการวางสัมภาระของผู้อยู่อาศัยเอง และการตั้งร้านค้า และแผงขายของภายในชุมชน ทำให้ทัศนียภาพของที่อยู่อาศัยไม่น่ามอง และกีดขวางทางเดินสัญจรอีกด้วย

(2) ไม่มีการจัดสรรพื้นที่เป็นสัดส่วนสำหรับแต่ละกิจกรรม ทำให้พื้นที่ในการทำกิจกรรมบางประเภท จะความขัดแย้งซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นปัญหาเช่นเดียวกันกับปัญหาที่พบในพื้นที่ส่วนกลางของอาคารที่พักอาศัยที่ได้กล่าวไปแล้ว

(3) สภาพพื้นผิวของพื้นที่มีความชำรุดทรุดโทรม เช่น ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ และแตกร้าว ซึ่งอาจทำให้ผู้สูงอายุที่สัญจรไปมาประสบอุบัติเหตุ สะดุดหกล้มได้

(4) สุนัขจรจัดที่อยู่อาศัยในชุมชน ซึ่งอาจทำร้ายผู้สูงอายุที่สัญจรไปมา และสร้างความสกปรกให้กับพื้นที่ชุมชนจากการขับถ่ายไม่เป็นที่

ภาพที่ 5.34

ตัวอย่างสภาพการใช้พื้นที่ด้านข้างหรือระหว่างอาคารในโครงการเคหะชุมชนทุ่งสองห้อง

หมายเหตุ: ถ่ายภาพเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551